

Judejävvel

Av Bernt Hermele

Leopard förlag (2016)

Pia Hellertz – maj 2016

I boken *Judejävvel* berättar *Bernt Hermele* bland annat om sin uppväxt i en judisk familj på Södermalm i Stockholm under 1950-talet. Under den judiska påsken år 2002 dödade en palestinsk självmordsbombare 30 personer på ett hotell i Israel. Bland dödooffren fanns Hermeles mamma, *Perla Hermele*. Hermele, som alltid varit en skrivande journalist planerade att göra en dokumentär om det som hände i Israel. Dokumentären kom att heta ”*Min mamma mördades av en självmordsbombare*”. Dokumentären sändes på TV4. Den har också bjudits in till flera filmfestivaler.¹ Hermele var förundrad över att han inte kände något hat mot självmordsbombaren och ville undersöka detta närmare. Han menar att hat inte ger honom hans mamma tillbaka. Han fick möjlighet att intervjua dennes bror och pappa under arbetet med dokumentären. Planen var att inledningsvis inte berätta vem han var, utan ville ”inför rullande kamera” berätta. Det var spännande att läsa om vad som hände. Jag tänker inte berätta.

Det var också mycket intressant att läsa om judiska seder och traditioner och om släkten. Morföräldrarna bodde i Polen. Morfadern var kantor, predikant *kosherslaktare* och *moel*, vilket är en ”from och lärd man” (sid. 10). Jag läser om kosher på bland annat Wikipedia och får en stark känsla av en mycket komplicerad tradition och ritual.²

På grund av hungersnöd tvingades morföräldrarna fly. Många polska judar utvandrade, främst till USA, Sydamerika, Sydafrika och Sverige. Hermeles morföräldrar flyttade till Sverige. År 1933 ansökte de om svenskt

¹ Dokumentären ligger i fyra delar på Youtube med första avsnittet *My mother was killed by a suicide bomber Part1*- <https://www.youtube.com/watch?v=ove5ncfA71s>.

² Definitionen av *kosherslakt* (på hebreiska *shechita*, slakt, och på svenska även kallad skäktning) är enligt judiska källor att matstrupen och luftstrupen på slaktdjuret skärs av med en kniv som är vass som ett rakblad och minst dubbelt så lång som djurets hals. Kniven skall göra ett enda snitt genom att dras fram och tillbaka utan fördröjning eller paus och kniven skall inte pressas eller tryckas. Uppgiften är hämtad från Wikipedia.

medborgarskap men fick avslag. De lyckades dock några år senare och familjen bosatte sig i Stockholm.

Även farföräldrarna bodde i Stockholm. De hade flytt från Berlin innan kriget. Hermele berättar att farfadern var djupt religiös och han bad tre gånger om dagen. *”Mitt i en diskussion kunde han dra sig undan för att rabbla sina böner, alltid vänd mot öster”* (sid. 17).

En faster utvandrade till Palestina tillsammans med sin man medan farföräldrarna i början tyckte det var tryggare att stanna kvar i Berlin, trots Hitler. Men situationen förändrades snabbt i Tyskland. Farmoderns yngsta bror blev hämtad och misshandlad och förhörd. Jag blir imponerad av farmodern som bjöd SA-männen på mat och snaps varje gång de kom med broderns blodiga kläder för att hämta nya rena. På det sättet lyckades hon få brodern frisläppt. Jag vill citera ett talande stycke:

”1935 införde Hitler Nürnberglagarna som juridiskt och socialt skilde judar från icke-judar. Judars rättigheter inskränktes, deras tyska medborgarskap begränsades. De fick till exempel inte arbeta inom kultur- och mediesektorn eller delta i folkomröstningar. Judar förbjöds att gifta sig eller ha sexuellt umgänge med icke-judar. Inte heller fick de använda den tyska flaggan eller de tyska färgerna. Brott mot lagen bestraffades med fängelse. Några månader senare förlorade judar sin rösträtt och fick inte heller ha offentliga ämbeten eller vara statstjänstemän” (sid. 21)

Bit för bit försvann judarnas mänskliga rättigheter. Nu började alltför många judar fly utomlands, däribland Hermeles släktingar. År 1938 bodde över 50 000 polska judar i Tyskland. I slutet av året började tyskarna tvångsdeportera judar med polska pass tillbaka till Polen. 18 000 judar drevs över gränsen. Efter den s.k. kristallnatten dödades 400 judar eller tvingades begå självmord, mellan 20 000 och 30 000 arresterades och fördes till koncentrationsläger, 267 synagogor brändes ner och över 7 500 butiker vandaliserades.

Nu började Hermeles pappas familj förstå att de befann sig i livsfara. Eftersom farmodern hade en syster i Stockholm lyckades familjen få visum till Sverige. Under läsningen tänker jag på de tusentals familjer som idag flyr från omöjliga livsvillkor, från Afghanistan, från Syrien, från Irak med mera.

Barndomshemmet

De är intressant att läsa om Bengt Hermeles barndomshem, uppväxt, judiska seder och traditioner. Han beskriver Stockholmsvyer mycket färgstarkt. Jag bodde i centrala Stockholm på 60-talet och känner igen mig i hans beskrivningar. Familjen Hermele bodde i en tvåa i det som kallades Judehuset på 78 kvadratmeter med en hyra på 137 kronor år 1948 nära Långholmens fängelse. Hermele beskriver hemmet mycket detaljerat.

Han berättar att han lekte med de ”svenska ungarna” men följde aldrig med någon av dem hem. Han var 15 år när han första gången besökte ett icke-judiskt hem. Och ytterligare 15 år innan han besökte en kyrka. När han var 17 år började han *”utforska vad som låg utanför det judiska”* (sid. 134). Han berättar mycket levande och fascinerande om den judiska ”bubbla” han levde i. Läsningen fick mig att fundera en del över den ”bubbla” jag själv levde i som barn i den lilla byn i Jämtland. Jag kom heller aldrig i kontakt med några med en annan religion eller annan kultur förrän jag var i övre tonåren. Hur många barn och unga idag lever i liknande ”bubblor”, utan kontakt med andra ”bubblor”?

Hermele tyckte att de svenska ungarna hade konstiga namn, Carl-Axel och Åke. Samtidigt ”sipprade” en del icke judiskt in i hemmet. Han nämner Hönebjerg, Hylands hörna och Bröderna Cartwright samt diverse serietidningar som Kalle Anka och Illustrerade klassiker. Samtidigt började han alltmer intressera sig för att försöka förstå det judiska.

Hermeles personliga berättelse är verkligen mycket intressant och lärorik. Den ger viss möjlighet att förstå den judiska ”bubblan.”

Klämda mellan assimilation och antisemitism

Ett intressant kapitel i boken handlar om integration och assimilation. Hermele berättar att den lilla judiska församlingen i Stockholm arbetade hårt för att integreras, *”ja till och med assimileras”* (sid 25). Församlingarna hade rätten att beskatta sina medlemmar. En liten grupp ”gamla familjer” ”styrde och ställde”. Det var familjerna Hirsch, Josephson, Bonnier, Philipson, Schück och Lamm. De hade funnits i Sverige sedan 1800-talet. De kände varandra och umgicks ”ofta familjevis” (sid. 26). Den judiska identiteten hade reducerats till ”den mosaiska tron” vilket var en rent privatreligiös fråga. I övrigt ville man betraktas som svenskar. Även blandäktenskap blev vanligare.

Zionismen

År 1910 bildades Svenska zionistföreningen. Man anslöt sig till den första zionistiska kongressens program som fastslogs i Basel 1897:

”Zionismen strävar att bereda det judiska folket en offentligt rättsligt säkrad hemvist i Palestina” (sid. 27).

Jag citerar de punkter som Hermele beskriver som vägarna mot målet:

1. Att befordra Palestinas kolonisation med judiska åkerbrukare, hantverkare och industriidkare.
2. Att organisera samtliga judar.
3. Att stärka den judiska självkänslan och det nationella medvetandet.

4. Att vidtaga förberedande åtgärder för att uppnå de regeringserkännande, som bliva nödvändiga för att zionismens mål skall nås. (sid. 27)

Hjalmar Branting, som var partiledare för Socialdemokraterna från 1907 samt blev Sveriges första socialdemokratiska statsminister år 1920, gav sionisterna sitt fulla stöd. Trots stödet från socialdemokraterna, berättar Hermele att sionisterna på 1920-talet var isolerade från de assimilerade svenska judarna. Det var bara ett tiotal judar i Stockholm som regelbundet skänkte pengar till Palestina (sid. 29). Sionisterna var missnöjda med det låga intresset för Palestina.

Hitler tog makten 1933

I och med Hitlers maktövertagande förändrades situationen för judarna i Sverige. Under åren 1933 till 1939 ökade antalet judar i Sverige från 6 000 till 12 000 (sid. 31). Många av de nyinflyttade var sionistiskt orienterade.

De svenska sionisterna fick besök från *Jewish Agency*. De ville hjälpa judar i *diasporan* att utvandra till Palestina. Diasporan betyder ”förskingring” och innebär att man bor utanför sitt hemland. Min son, som bor på Irland sen många år, är en svensk i diasporan, men man hör begreppet mest i samband med judar. Även judar som är födda och bor i Sverige verkar vara judar i diasporan.

Dessutom ville *Jewish Agency* försöka övertyga svenska regeringen om att hjälpa judar från de tyska koncentrationslägren.

Redan flera år innan staten Israel bildades ville sionisterna att judiska familjer skulle flytta till Palestina. ”Bara så skulle det gå att undvika att de svenska judarna kom att ’krossas mellan assimilationens städ och antisemitismens hammare’” (sid. 33).

Dessa upprop ökade under 1946 i spåren av Förintelsen. Sionisterna var en heterogen grupp även om den bestod av många olika politiska och religiösa partier. Socialisterna med *David Ben-Gurion* i spetsen hade flest medlemmar. Men även liberaler, kommunister, fascister och partilösa samlades under det sionistiska paraplyet och ledde till många motsättningar och konflikter (sid. 45).

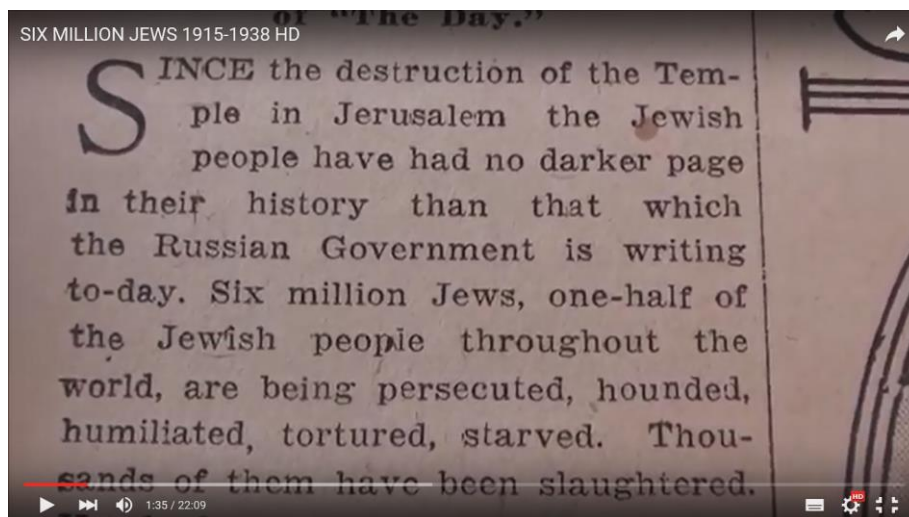
Sex miljoner judar

Hermele skriver: ”Hitlers förintelse av sex miljoner judar ökade kraven på en fri judisk invandring till Palestina” (sid. 33). Den siffran har korrigerats flera gånger av olika författare, så jag tycker att det är märkligt att Hermele fortsätter använda siffran. Till och med *Raul Hilberg*,³ som var den främste försvararen av

³ *Raul Hilberg*, född 2 juni 1926 i Wien, Österrike, död 4 augusti 2007 i Williston, Vermont, USA, var en amerikansk-österrikisk historiker. Han är framför allt känd för verket *The Destruction of the European Jews* i tre volymer som kom ut för första gången 1961. Det

den officiella versionen omkring Förintelsen säger att det inte var 6 miljoner.

En intressant uppgift som Lasse Wilhelmson kommer med i sin bok *Är världen upp och ner?* (2009) är att siffran 6 miljoner använts tidigare. Siffran 6 miljoner ”är helig”, menar han. Redan på 20-talet pratade sionister på Wall Street om 6 miljoner judar som skulle dö. På en YouTube-video berättar en anonym brittisk källa om tio dagstidningar från 1915 till 1938 som rapporterade att sex miljoner judar blivit förföljda, förödmjukade, torterade och svultit ihjäl. Om och om igen anges siffran, i samtliga tio tidningar, långt innan nazisternas förföljelser.

Denna bild är en skärmdump från Youtubevideon - från *The Sun* den 6 juni 1915.⁴

Även *Peter Winter* tar upp detta i sin bok *The Six Million – Fact or Fiction?* (2015). *Richard Harwood* reflekterar också över siffrorna i sin bok *Sanningen till sist*.⁵ Men om man ifrågasätter siffran kallas man för förintelseförnekare, antisemit och högerextremist.⁶

För mig blev det ett omskakande uppvaknande när jag började förstå att det var tabu att forska på och kritiskt granska fakta omkring Förintelsen. Som forskare undrar jag naturligtvis hur man då ska få fram sanningen? Människor blir till och med fängslade när de kritiserar historien om Förintelsen. Exempelvis dömdes en tysk domstol år 2015 en 87-årig mormor till 10 månaders fängelse för förnekelse av förintelsen efter en rättegång där hon insisterade på att Auschwitz inte var ett förintelseläger utan ett arbetsläger. Hon heter *Ursula Haverbeck*.

betraktas som ett av de viktigaste verken i studiet av nazisternas "slutgiltiga lösning" (Wikipedia).

⁴ *Six Million Jews 1915-1938*, https://www.youtube.com/watch?v=Dda-0Q_XUhk

⁵ *De sex miljonerna – Dokumentärt bevis*, kapitel 4 i *Sanningen till sist* av Richard Harwood <https://www.radioislam.org/historia/harwood/04.htm>

⁶ Se exempelvis *Så förnekas Förintelsen* på Expo, http://expo.se/2013/sa-fornekas-forintelsen_5629.html

Hon skriver:

”Det står klart att Förintelsen är den största och mest bestående lögnen i historien. Den behövdes för att slutligen slutföra den sekellånga kampen för världsdominans av ’det utvalda folket’ - det världsherravälde de en gång blivit lovade av sin gud Jahve. De tror seriöst på det löftet, det var deras övertygelse. Om vi kallar dem sionister, khazarer, oligarker eller globalister spelar ingen roll. Första och andra världskrigen var endast ett förstadium ...”.⁷

Jag är varken förintelseförnekare, antisemit eller högerextremist. Jag är bara mycket nyfiken och vill veta sanningen. Åtminstone försöka så långt jag förmår. Däremot har jag börjat förstå att jag är *antisionist*. Jag är kritisk mot alla rörelser som strävar efter globalism, världsherravälde och en ny världsordning med odemokratiska metoder och förföriska lögner.⁸

Staten Israel

Staten Israel bildades år 1948. Då blev de högerextrema sionisternas retorik ändå mer högljudd, berättar Hermele. Dessutom uppmanades de svenska judarna att ”öppna plånböckerna” (sid. 46). Bildandet av Israel blev en öppning för se svenska sionisterna, bland annat ökade summorna i insamlingsbössorna. Bössorna kom att bli en daglig påminnelse om ”*banden mellan judarna i diasporan och den nybildade judiska staten*” (sid. 47).

Många judar skickade matpaket till sina släktingar i Israel. Sionisternas erbjudande var att alla judar i hela världen var välkomna till Israel. Men man ville också att de skulle bidra med pengar, eftersom uppbyggnadsprogrammet kostade enorma belopp.

Sionisterna upplever dubbla lojaliteter. En av sionismens pionjärer, *Hugo Valentin*, beskrev det så här:

”Så länge vi judar är en förföljd gemenskap, kommer vi sionister att tänka som förut. Vår ställning i försakingringen blir den, att vi har två fosterland: det land, där man är född och Israel” (sid.130).

⁷ Ursula Haverbeck about «The Greatest Problem of Our Time» ; *Holocaust lies*, <http://www.riksavisen.no/ursula-haverbeck-about-the-greatest-problem-of-our-time-holocaust-lies/> - Hon har en egen hemsida, som tyvärr är på tyska, <http://ursula-haverbeck.info/>. På många webbsidor kallas hon lögnare och förnekare. På andra beskrivs hon som en hjälte som offerar sig för att sanningen ska komma fram.

Se också <http://www.dailymail.co.uk/news/article-3317083/German-grandmother-87-sentenced-ten-months-jail-denying-Holocaust-saying-Auschwitz-just-labour-camp.html>

⁸ Det har bland annat resulterat i att jag skrivit boken *Att leka Gud – om klimatdebatten, geoengineering och en ny världsordning* (2015).

Hermele insåg till slut att det inte längre var möjligt för honom att okritiskt stödja den judiska staten. Brytpunkten kom i samband med tredje Gazakriget år 2014. Fram till dess hade hans förhållningssätt varit att det inte var hans krig. ”Men när de civila offren på den palestinska sidan sköt i höjden var det inte längre möjligt att stå neutral”, skriver han (sid. 177). Han kände att om han fortsatte vara neutral, så innebar det ett stöd för Israels fortsatta ockupation av Västbanken, med dess fortsatta olagliga bosättningar, blockad av Gaza och civila dödsoffer i huvudsak på den palestinska sidan. Den 1 juli 2014 begärde han därför sitt utträde ur den organisation som ”i 61 år varit en del av min identitet”, skriver han (sid. 178). Kort därefter skrev han en text i Aftonbladet som fick rubriken ”Bomba inte Gaza i mitt namn.”

Nu blev han angripen och kallad förrädare, självhatare, quislingäckel och liknande. Jag har nyligen läst Lasse Wilhelmsons bok ”Är världen upp och ner?” (2009)⁹. Han är också född av en judisk mor och har levt en tid i Israel, men han har av sagt sig sin judiska identitet efter det som hänt i Israel och Palestina. Även han har fått otrevliga tillmälen och kallas antisemit samt har hotats av sionister.¹⁰ Lasse Wilhelmson betonar att sionisternas är judarnas största hot.

Författaren berättar att det idag trängs drygt 5 miljoner palestinier på mindre än 20 procent av ytan. I Israel som utgör 80 procent bor drygt 6 miljoner judiska israeler och 1,5 miljoner palestinska israeler. Dessutom bor det ytterligare 5 miljoner fördrivna palestinier och deras barn ibland annat i flyktingläger (sid. 194). Man brukar säga att en bild säger mer än tusen ord.

⁹ Min artikel om boken finns på min Boksida, http://www.piahellertz.com/Om_judendom_och_sionism_Lasse_W.pdf

¹⁰ Jag rekommenderar Lasse Wilhelmsons blogg, bland annat berättelsen hur han blev behandlad på Sergels Torg vid en demonstration 2009, <https://lassewilhelmson.wordpress.com/>

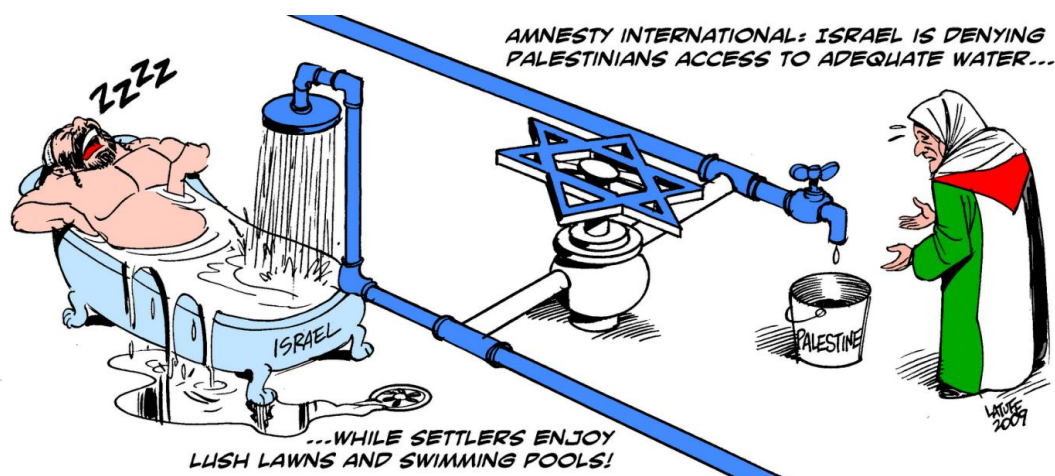
Det är intressant att läsa Hermeles analyser av det dilemma som jag antar att många judar i diasporan känner inför det som händer i Palestina och Israel. Hermele berättar att den tidigare israeliske premiärministern *Ehud Olmert* i december 2008 sa följande:

”Som jude skämdes jag inför scenerna där judar öppnade eld mot oskyldiga araber i Hebron. Det finns ingen annan definition av vad jag sett än termen pogrom. Vi är söner till en nation som vet vad som menas med en pogrom, och jag använde ordet först efter djup reflektion” (sid. 196).

En f.d. premiärminister i Israel, *Moshe Sharett*, sa redan år 1914: ”*Vi hade glömt att vi inte kom till ett tomt land. I stället har vi kommit för att besegra ett befolkat land*” (sid. 188). Sionismens paroll ”*ett land utan folk till ett folk utan land*” förbisåg att landet redan var bebott.

Fördrivningen av palestinier tog fart år 1947 och slutfördes under 1948 i och med bildandet av Israel. 750 000 palestinier drevs på flykt. ”*Sionisterna brände eller sprängde deras hus och lade ut minor i spillrorna efter vad som en gång varit en by*”, skriver Hermele (sid. 191). Över 800 000 palestinska olivträd skövlades.

Under det tredje Gazakriget 2014 dödade den israeliska militären över 2 200 palestinier, varav 1473 var civila, 501 var barn. I samma krig dödade palestinerna 71 israeler varav 5 var civila och inga barn (sid. 196). Hermele beskriver flera situationer med ”*oproportionerligt israeliskt våld*”. Och jag undrar naturligtvis varför världen inte reagerar starkare än vad som sker.

När utrikesminister *Margot Wallström* kritiserade Israel för att de använder utomrättsligt dödande blir hon portad från Israel. Samtidigt anklagar Israel den svenska regeringen för att man stödjer terrorism (sic!).¹¹ Margot Wallström har

¹¹ Se exempelvis SvD, ”Ska kunna framföra kritik utan att bli portad”, 13 januari 2016 - <http://www.svd.se/israel-portar-besok-fran-sverige>.

fått stöd i sin kritik av forskare, som menar att hennes kritik är befogad.¹² Finns det någon bakomliggande orsak, som döljs för världen?

Efter Osloavtalet 1993 fanns det 90 000 bosättare på Västbanken. Idag kontrollerar drygt 500 000 bosättare mer än 40 procent av Västbanken och östra Jerusalem, berättar Hermele. Mer än 20 procent av bosättningarna är dessutom byggda på privatägd palestinsk mark. Och bosättningarna ökar för varje år.

Den svenska politiken

Folkhemmet byggdes under den här tiden. I det skulle alla rymmas. Fast nationella minoriteter som exempelvis samer, romer och judar, var inget man behövde bry sig om eftersom alla ändå skulle inordnas i det stora folkhemsbygget. Enhetsskola åt alla, var parollen. Politikerna var inte intresserade av sionisternas försök att få starta en judisk privatskola. Det skulle innebära att de barnen skulle bli isolerade och därmed få svårare att anpassa sig till det svenska samhället. Men politikerna var inte eniga. En socialdemokrat, Emil Näss, menade att om man sa ja till den judiska skolan fanns det risk att man tvingades säga ja till ”*finska skolor, italienska skolor, skolor för polacker, ungrare, tyskar, belgare, holländare och många fler*” (sid. 119). Näss menade också att Sveriges judar var ”gäster och främlingar i vårt land”, trots att majoriteten var svenska medborgare.

Hermele redogör ingående för de politiska åsiktskillnaderna. I och med Förintelsen började ledande socialdemokrater dock argumentera för en judisk privatskola. Statsminister *Olof Palme* gav till slut med sig och accepterade skolan.

Taxichaufför

Hermele är journalist sen många år och författare till flera böcker. Sen en tid tillbaka har han valt att arbeta som taxichaufför.

¹² ”Wallströms kritik mot Israel är befogad” - 28 januari 2016 - <http://www.svd.se/wallstroms-israelkritik-ar-befogad>.

Hans kunder blir glada över att få åka med en svensk chaufför. Han skriver:

”När jag växte upp var jag undantaget, svartskallen. När jag nu kör taxi är jag fortfarande undantaget – men den här gången därför att jag är infödd svensk” (sid. 156).

Hans föräldrars bekanta blir inte lika glada. ”*De verkar tycka synd om mig.*”

Efter läsningen av Bernt Hermeles skildring kan jag dock konstatera att det verkligen inte är synd om författaren. Han har reflekterat, medvetandegjort sig själv och genomgått en pånyttfödelse. Han har, som han skriver, under 40 år gjort sin ”judiska värnplikt”. Han och hans familj har skapat ett hem med ett judiskt innehåll och judiska traditioner. De har fyra barn som nu har friheten att själva välja vilken väg de vill gå. Alla fyra har kunskapen att föra traditionerna vidare.

”Nu är min värnplikt över, jag har muckat och är fri att övergå till att bli en smörgåsbordsjude. ... Jag är fri, men också ensam. Den här gången föräldralös på riktigt” (sid. 202)

Tack Bernt Hermele för en riktigt intressant, lärorik, läsvärd och fascinerande berättelse! Boken är dessutom skriven på ett mycket läsvänligt och levande språk.

